

Ek I – TEMEL REFAH GEREKSİNİMLERİ

Bu gereksinimler ne zaman geçerlidir?

Hayvanların insanlar tarafından yönetildiği ve/veya insanlara bağımlı olduğu herhangi bir durumda. Koşum hayvanları için ek gereksinimler vardır (Bölüm B).

A: İnsanlar tarafından yönetilen ve/veya insanlara bağımlı olan hayvanlar için temel refah gereksinimleri

1. Beslenme

- Tüm hayvanların türlerine özgü ihtiyaçları doğrultusundan yeterli ve temiz içme suyuna günlük sınırsız erişimi vardır.*
- Tüm hayvanlara; türleri, bulunduğu tutsak ortam ve her bir hayvanın ihtiyaçları için kalite, miktar ve çeşitlilik açısından yeterli yiyeceklere erişim sağlanır. Yemleme rutinleri türe özgü olmalı, zihinsel olarak uyarıcı olmalı ve doğal davranışları teşvik etmelidir.

2. Ortam

- Tutsak ortam içindeki yapıların kapsamı, normal ve çeşitli davranış repertuarını teşvik etmek için doğal zemin, doğal yapılar, doğal barınak ve çevresel zenginleştirme dahil olmak üzere çevresel olarak karmaşıktır. Tüm hayvanlar, barınaklarına ve türlerine özgü ihtiyaçlarına uygun iklimsel bir ortama erişebilmeli ve mahremiyetini sağlayabilmelidir.
- Tutsak ortam içindeki yapılar temiz, hijyenik, ziyaretçi veya konuşmacı gürültüsü gibi aşırı yapay gürültüden arındırılmış ve bakımlıdır (örneğin, aşırı dışkı, idrar veya çürümüş yiyecek, çöp bulunmaması, suyla dolmuş olmaması ve haşereler tarafında istila edilmemiş olması).

3. Fiziksel Sağlık

- Tesisin, ilgili hayvanların sağlığı ve refahı konusunda bilgili ve deneyimli bir çalışan veteriner veya dış tedarikçi veteriner hekime erişimi vardır.
- Hayvanların derisini, dokularını, dişlerini veya kemik yapılarını cerrahi olarak değiştirmeme politikası vardır. Ancak bu politikaya göre, gerçek tıbbi tedavi veya iyileştirilmiş refah amacı ile ve uygun şekilde eğitilmiş bir veteriner rehberliği ile sakinleştirici verilip cerrahi müdahale yapılır.
- Tam, doğru hayvan listeleri, veteriner kayıtları ve her türlü uygun ruhsat veya izinler güncel ve denetim için hazır olmalıdır. Tüm hayvanlar için gerekli evraklar bulundurulmalıdır.

* Koşum hayvanları çalışırken temiz içme suyuna düzenli erişime ve dinlenirken suya sınırsız erişime sahip olmalıdır. Türe özgü ihtiyaç örneğin: suda yaşayan hayvanlar ve bazı sürüngenler gerekli suyu yalnızca yiyeceklerinden alır.

B: Koşum hayvanlarına sahip işletmeler için temel refah gereksinimleri

- İple kazığa bağlama veya kösteklemek, bir hayvanın çalışmadığı zamanlarda yalnızca sınırlı bir süre için olmalıdır. Hayvanlar bağlandıklarında ipi germeden yürüyebilmeli, yatabilmeli ve ayağa kalkabilmeli ve yiyecek, su ve gölge gibi temel kaynaklara ulaşabilmelidir. Köstekler kullanılıyorsa, iki ön ayağı birleştirmeli, kayışlar astarlanmalı ve düzenli olarak yağlanmalı, ayarlanabilir ve hızlı bırakma mekanizmasına sahip olmalıdır. Tüm bağlı veya köstekli hayvanlar yüksek derecede gözetim gerektirir.
- Genç, hamile, emziren, yaralı, hasta, tükenmiş (yıpranmış) veya yaşlı hayvanlara binilmemeli veya yük taşımaları/çekmeleri gerekmemelidir. At familyası (örneğin, atlar, katırlar, eşekler, zebra ve toynaklı memeliler) üç yaşına gelmeden koşuma alınmamalı; develere dört yıldan önce binilmemelidir. Sütten

kesme, atlar, eşekler ve katırlar için altı aydan önce, develer için dört aydan önce yapılmamalıdır. Her durumda süttten kesmenin doğal olarak gerçekleşmesi tercih edilir.

3. Ekipman uygun, rahat olmalı, sıkıntı veya yaralanmaya neden olmamalı ve çalışır durumda olmalıdır (örneğin, yük arabasına uygun şekilde şişirilmiş lastikler). Ekipmanlar kullanım sonrası temizlenmeli ve kurutulmalıdır. Dinlenme dönemlerinde ve hayvan yemek yerken veya içerken çıkartılmalıdır.
4. Hayvanlar fiziksel kapasiteleri dahilinde eğitilmeli ve çalıştırılmalıdır. Yükler hayvanın bedenine ve yeteneğine, vücut durumu ve zindeliğine uygun olmalıdır (örneğin, bir at veya deve üzerinde birden fazla kişi olmamalı ama aynı derecede 150 kg'lık bir kişi 150 kg'lık bir eşeğe binmemelidir). Günün en sıcak döneminde çalışma olmamalı ve hayvanlar çalışma dönemleri arasında her gün en az bir saat olmak üzere düzenli dinlenme sürelerine sahip olmalıdır.
5. Sıcak veya soğuk stresini önlemek için, koşum hayvanlarına hem dinlenme ve hem de çalışma ortamlarında etkili ve düzenli barınak sağlanmalıdır.

EK II – KABUL EDİLMİYEN UYGULAMALAR

Bu gereksinimler ne zaman geçerlidir?

Bazı faaliyetlerin hayvanların refahı üzerinde zararlı etkileri olduğu yaygın olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle bu faaliyetler uzmanlar tarafından sağlanan kanıtlara göre "kabul edilemez" olarak sınıflandırılmıştır.

1. Esir hayvan tesisleri

- a. Barınaklar veya yetimhanelerde hayvan yetiştiriciliği veya ticareti.
- b. Hayvanın etkileşimi sonlandırma veya uzaklaşma seçeneğine sahip olmadığı yerlerde, vahşi hayvanları elinde tutan veya onlarla fotoğraf çeken herhangi bir turist.
- c. Eğitimin ceza veya yiyecek yoksunluğu içerdiği, hayvanlarda korku, yaralanma veya sıkıntıya neden olduğu veya görevlerin normal davranışa dayalı olmadığı, hayvanları içeren gösteriler veya turist etkileşimleri.
- d. Fillerle turist teması veya filleri engelsiz besleme.
- e. Turistler için fil gösterileri.
- f. Vahşi kedilerle turist teması, beslenmesi ve onlarla yürüyüş.
- g. Timsahlarla turistlerin teması veya beslenmesi.
- h. Büyük maymunlarla (şempanzeler, orangutanlar, goriller, bonobolar) turist teması veya beslenmesi.
- i. Ayılarla turist teması veya beslenmesi.
- j. Tembel hayvanlarla turist teması veya beslenmesi.
- k. Hayvanların canlı omurgalı avı ile beslenmesi.
- l. Kafes içinde avcılık.
- m. Deve kuşu sürücülüğü (izlemek veya binmek).
- n. Lisanssız hayvanat bahçesi.
- o. Refah ihtiyaçları karşılanmadığı veya hayvanın doğaya bırakılmadığı durumlarda, eğitimli bir profesyonel tarafından yapılmayan ötenazi.
- p. Kanıtlanabilir koruma veya kurtarma/rehabilitasyon amaçları dışında CITES Ek I, II veya III listesinde yer alan türlerin edinilmesi.
- q. Katil balinalara turist teması veya beslenmesi ve turistler tarafından denetimsiz deniz memelisi beslenmesi.

2. Kültürel etkinlik ve faaliyetteki hayvanlar

- a. Dilendirme için hayvanların kullanılması (örneği, dans eden ayılar, yılan oynaticılığı, primatlar).
- b. Ayı çukurları.
- c. Safra ayısı çiftlikleri (safrası için ayıların yetiştirildiği çiftlikler).

- d. Kaplan çiftlikleri.
- e. İnsanlara veya diğer hayvanlara karşı döğüşen herhangi bir hayvan.
- f. Boğa koşusu.
- g. Kement atarak buzağı yakalamak, kement atarak takım halinde boğa yakalamak, kaçan boğanın boynuzlarından tutarak yere yatırmak, yan kayışları kullanarak eğersiz at/boğa sürme, vahşi inek sağımı, vahşi at yarışı veya kement yardımı ile boynundan ve ayaklarından yakalanan atın yere düşürülmesi gibi etkinlikleri içeren Rodeo gösterileri.
- h. Turizm deneyiminin bir parçası olarak hayvan kesimi.

3. Vahşi doğada serbestçe dolaşan hayvanlar

- a. Kaçak bir şekilde vahşi doğadan hayvan ve bitki toplamak.
- b. Vahşi doğada hayvanlara, insanlar tarafından başlatılan temas veya besleme.
- c. Nesli tükenmekte olan yaban hayatı ürünlerinin ticareti ve satışı.
- d. Paralı avcılık.